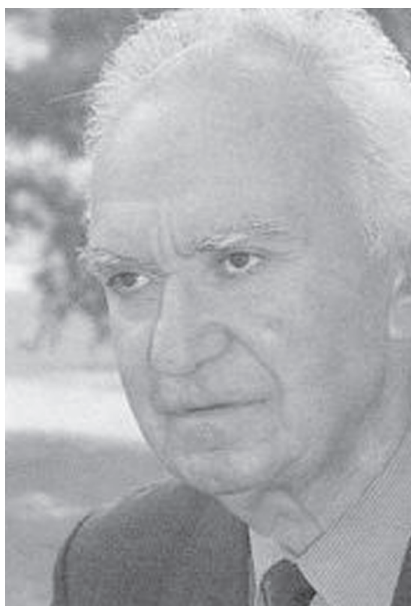

Uz jubilej uglednoga hrvatskog pedagoga Ante Vukasovića

Početak 2009. godine navršilo se 80 godina života i 60 godina plodna djelovanja dr. sc. Ante Vukasovića. Svojom nastavnom, znanstvenom, stručnom, općekulturnom i javnom djelatnošću dao je veliki prinos razvitku pedagoške znanosti i odgojne djelatnosti pa to, prigodom njegovih jubileja treba naznačiti, zabilježiti, ostaviti u nasljedstvo novim naraštajima, a njemu zahvaliti na prinosima razvitku hrvatskoga školstva, odgoja i znanosti o odgoju i ujedno zaželjeti mu zdravlje i još mnogo novih prinosa.

Prof. dr. sc. Ante Vukasović istaknuti je hrvatski pedagog, redovni sveučilišni profesor u mirovini, znanstveni savjetnik. Rodio se 9. siječnja 1929. u Osijeku. Djetinjstvo i dječastvo proveo je u Kućićima kod Omiša, zavičajnom mjestu svojih roditelja, gdje je završio osnovnu školu. Učiteljsku školu završio je u Osijeku (1950.), a studij pedagogije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (1956.) gdje je i

doktorirao (1965.). Bio je učitelj osnovne škole u Šestanovcu kod Omiša, profesor srednje škole u Osijeku i sveučilišni profesor u Odsjeku za pedagogiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 1960. do 1993. godine. (1960. asistent, 1966. docent, 1973. izvanredni profesor, 1978. do 1993. redovni sveučilišni profesor) i od 1979. znanstveni savjetnik. Bio je i direktor Pedagoškoga centra u Osijeku (1957. do 1960.), direktor Sveučilišnoga centra za pedagošku izobrazbu i istraživanje u Zagrebu (1971. do 1979.) i direktor međunarodnoga znanstveno-istraživačkog projekta UNFPA (1979. do 1983.).

Uža znanstveno-pedagojska područja Vukasovićeva zanimanja bila su: fenomen i teorija odgoja, pitanja pedagojske teleologije (teorije svrhe) i aksiologije (teorije vrijednosti), temeljna odgojna područja, intelektualni, moralni, radni i obiteljski odgoj, odgoj i vrijednosti, sustav pedagojske znanosti, komeniologija i metodika odgojne djelatnosti. Suradivao je s brojnim sveučilištima i znanstvenim ustanovama u inozemstvu, sudjelovao u brojnim kongresima i znanstvenim skupovima, organizirao studijska putovanja u inozemstvo. Gostovao je i predavao u Austriji, Češkoj, Francuskoj, Kanadi, Mađarskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Rusiji, Slovačkoj, Švedskoj, Švicarskoj, Ukrajini i USA. Time je stekao ugled istaknutoga hrvatskog znanstvenika i ušao u knjigu *200 istaknutih intelektualaca 21. stoljeća (200 Outstanding Intellectuals of the 21st Century)* Internacionalnoga biografskog centra, Cambridge, Engleska, 2005.

Djelovao je i djeluje kao predsjednik Društva hrvatsko-slovačkog prijateljstva, član je Akademije humanističkih znanosti u Sankt Petersburgu, član je Svjetske asocijacije za pedagoška istraživanja, član upravnih tijela ili član brojnih hrvatskih ustanova: Hrvatskoga pedagoško-književnoga zbora, Hrvatskoga pedagojskog društva, Matice Hrvatske, Hrvatskoga žrtvoslovnog društva, Hrvatskoga pokreta za život i obitelj.

Na znanstveno-istraživačkom području vrlo je angažirano sudjelovao u istraživanjima Zavoda za pedagogiju i Instituta za pedagojska istraživanja Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, Centra za pedagošku izobrazbu i istraživanje i Instituta za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu. Vodio je dvadesetak znanstveno-istraživačkih projekata nacionalnog i međunarodnog značenja. Rezultate tih istraživanja objavio je u 27 knjiga. O rezultatima svojih znanstvenih istraživanja prof. A. Vukasović objavio je u više desetaka kraćih izvješća u znanstvenim zbornicima i časopisima, u zemlji i inozemstvu.

Izlagao je na domaćim i inozemnim znanstvenim skupovima: kongresima, konferencijama, simpozijima, savjetovanjima, kolokvijima, okruglim stolovima. Imao je oko 200 takvih nastupa, a na nekima je sudjelovao kao ekspert UNESCO-a

za osposobljavanje i usavršavanje nastavnika. Na tim skupovima podnio je mnogo uvodnih referata, koreferata i priopćenja o istraživanjima.

Kao priznati komeniolog s raspravama o Komenskom sudjelovao je na međunarodnim komeniološkim skupovima u Liblicama (1986.), u Moskvi (1990.), na proslavi 400 obljetnice rođenja Komenskog u Pragu (1992.), Bratislavi (1992.), Rimu (1993.), na međunarodnom znanstvenom skupu o značenju J. A. Komenskog za treće tisućljeće u Bratislavi (2000.). Osobno je organizirao proslavu 400. obljetnice rođenja Komenskog u Hrvatskoj (1992.). U *Školskim novinama* objavio je dvadesetak tekstova posvećenih J. A. Komenskom i knjigu *Jan Amos Komensky i Hrvati*.

Ante Vukasović najplodniji je pedagoški pisac u Hrvatskoj! Do danas samostalno je napisao i objavio, uključujući i ponovljena izdanja, 45 knjiga. U daljnjih 17 bio je urednik i suautor, a u 21 knjizi je suautor, a u još 10 samo urednik što ukupno iznosi 93 knjige. Uz njegovo ime vezano je oko 800 znanstvenih i stručnih rasprava i članaka, a potpuna bibliografija njegovih radova sadrži 1970 bibliografskih jedinica, od kojih je 90 radova objavljeno na stranim jezicima. Vrlo su poznate njegove knjige: *Utjecaj suvremene tehnike na koncepciju općeg obrazovanja* (doktorska disertacija), *Pedagogija*, *Moralni odgoj*, *Intelektualni odgoj*, *Radni i tehnički odgoj*, *Moralne kvalitete naših učenika*, *Odgoj za humane odnose i odgovorno roditeljstvo*, *Osposobljavanje nastavnika za odgojni rad u području humanizacije odnosa među spolovima*, *Etika – moral – osobnost*, *Obrazovanje – kvalifikacija – produktivnost*, *Obitelj – vrelo i nositeljica života*, *Graditelji mostova hrvatsko-slovačkog prijateljstva*, *Jan Amos Komensky i Hrvati*, *Prinosi građenju mostova hrvatsko-slovačkog prijateljstva*.

Radovi A. Vukasovića objavljeni su u brojnim i raznovrsnim domaćim i inozemnim publikacijama. Znanstvene i znanstveno-popularne rasprave tiskane su u 105 zbornika, 496 članaka publicirao je u 77 časopisa, 1056 priloga u 54 lista u zemlji i inozemstvu.

Ante Vukasović publicirao je djela od bitnog značenja za razvitak teorije odgoja i za unaprjeđivanje odgojne djelatnosti. Neke njegove monografije postale su standardni udžbenici u studiju pedagogije i odgovarajućih odgojnih područja. Druge su knjige bile priručnici za usavršavanje nastavnika, pedagoga i svih odgojitelja.

Prof. dr. Ante Vukasović gotovo čitav svoj radni vijek posvetio je odgoju odgojitelja. Osposobljavao je, usavršavao, širio pedagošku kulturu među učiteljima, nastavnicima, profesorima, sveučilišnim nastavnicima, socijalnim djelatnicima, roditeljima, svim odgojiteljima. Odgajao je odgojitelje tijekom školovanja, stručnog i pedagoškog usavršavanja, na predavanjima u školama, odgojnim ustanovama, peda-

goškim tribinama za pedagoške djelatnike, roditelje, odgojitelje, pedagoge, javnost.

Vodeći Sveučilišni centar za pedagošku izobrazbu i istraživanje u Zagrebu, Ante Vukasović sa svojim suradnicima 1975. godine koncipira i izrađuje novi model pedagoške izobrazbe Zagrebačkog sveučilišta za studente nastavnčkih fakulteta, studente i diplomante nastavnčkih fakulteta te sveučilišne asistente i mlade nastavnike. Uz model izrađeni su i odgovarajući programi koji su bili objavljeni u posebnoj knjižici *Novi model – područja i programi pedagoške izobrazbe*, 1975. Bila je to najpotpunija i odgojnoj djelatnosti najprimjerenija koncepcija pedagoške izobrazbe u Hrvatskoj.

Pod njegovim vodstvom i uz njegovu pomoć doktoriralo je desetak doktora znanosti, magistriralo je nekoliko desetaka magistara znanosti, osposobljeno je oko tisuću diplomiranih pedagoga, više tisuća učitelja i srednjoškolskih profesora i mnogo roditelja proširilo je i obogatilo svoju pedagošku kulturu.

Prof. dr. sc. Ante Vukasović je i graditelj mostova prijateljstva, predsjednik je Društva hrvatsko-slovačkog prijateljstva od njegova osnutka u svibnju 1993. do 2006. Društvo je vrlo djelatno, Koordinacija hrvatskih društava prijateljstva proglasila ga je najaktivnijim među više desetaka društava prijateljstva u Hrvatskoj. Tijekom dvanaest godina djelovanja Društvo je organiziralo oko 200 raznovrsnih manifestacija sa svrhom razvijanja hrvatsko-slovačkog prijateljstva i suradnje na različitim djelatnostima. Organizira znanstvenu suradnju, gostovanje stručnjaka, znanstvenika, umejetnika, gospodarstvenika, sportaša i drugih. Objavilo je pet knjiga u svojoj knjižnici: *Mostovi hrvatsko-slovačkog prijateljstva*.

Stručna, nastavna i znanstvena suradnja prof. dr. Ante Vukasovića sa slovačkim pedagogima, sveučilišnim profesorima i znanstvenicima vrlo je plodna. Tri je puta gostovao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta J. A. Komensky u Bratislavi i jednom na Filozofskom fakultetu u Prešovu. Sudjelovao je u zajedničkim znanstvenim projektima sa slovačkim kolegama i na 12 znanstvenih skupova u Slovačkoj i bivšoj Češkoslovačkoj. Objavio je 8 knjiga i preko 100 radova relevantnih za hrvatsko-slovačke odnose. Na slovačkom jeziku objavljene su dvije njegove knjige i 32 rasprave i članka. Recenzirao je 10 knjiga slovačkih autora, a slovački kolege o njemu su pisali u 26 svojih radova. Kao istaknuti hrvatski pedagog uvršten je u Pedagogicku Encyklopediu Slovenska, Bratislava 1985. i u Slovník pedagogu, Praha 2000. Sve u svemu Vukasović je vrlo aktivan graditelj mostova prijateljstva između hrvatskog i slovačkog naroda.

Šira i intenzivnija publicistička djelatnost u njegovu životnom opusu javlja se potkraj osamdesetih godina prošlog stoljeća u procesu političkih i društvenih pro-

mjena u bivšoj Jugoslaviji. Poticaji su bili postizanje nacionalne slobode i uspostava samostalne hrvatske države.

Napisao je mnogo članaka – znanstveno-popularnih, stručnih, informativnih, novinskih, recenzija, prikaza, osvrti, polemika. Od 1989. tiskan mu je 891 tekst u 40 hrvatskih i inozemnih listova. Objavljivao je u Listu mladih „MI“ gdje ima stalnu kolumnu „Odgoj i vrijednosti“ od 1993. do danas. Povezane nizove članaka tiskao je i u *Školskim novinama*, *Fokusu* i drugim listovima.

Kao ugledni sveučilišni profesor Ante Vukasović primio je mnogo vrijednih priznanja, odlikovanja i nagrada u zemlji i inozemstvu: Orden rada trećeg reda (1959.), Orden rada sa zlatnim vijencem (1971.), Republičku „Nagradu Ivan Filipović“ za unaprjeđivanje znanstveno-istraživačkog rada (1971.), Jubilarnu plaketu s likom J. A. Komenskog Češke i Slovačke FR (1996.), Državnu nagradu *Ivan Filipović* za životno djelo (2002.), nagradu u obliku diplome i srebrne medalje Internacionalnoga biografskog centra Cambridge (2003.), Red bijeloga dvostrukog križa Slovačke Republike (2005.), Nagradu grada Omiša za životno djelo (2007.).

U okviru obilježavanja jubileja prof. dr. A. Vukasovića 9. studenoga 2009. u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bratislavi, Društvo hrvatsko-slovačkog prijateljstva iz Zagreba i Hrvatski klub slovačko-hrvatskog prijateljstva iz Bratislave u suradnji s hrvatskim Veleposlanstvom organizirali su predstavljanje spomen knjige *Ante Vukasović – životno djelo i bibliografija*.

Također u sklopu obilježavanja jubileja prof. A. Vukasovića Odsjek za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatsko pedagojsko društvo organizirali su 20. studenoga 2009. skup u povodu 80. godine njegova života i pedagoškoga djelovanja. O životu i radu prof. A. Vukasovića tom su prigodom vrlo informativno i nadahnuto govorili gotovo svi djelatnici Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a nakon toga predstavljena je knjiga *Ante Vukasović – životno djelo i bibliografija*.

I, na kraju, prof. dr. sc. Ante Vukasović svojim zaista impozantnim djelom postigao je gotovo sve što se u jednom ljudskom vijeku može postići, znanstvenim i stručnim radovima upisao se u red najplodnijih pedagoških djelatnika čije će djelo živjeti i u budućnosti i svom autoru biti spomenik trajniji od mjedi.

Josip Markovac i Valentin Puževski